

*raport z działalności
fundacji dzieci niczyje
w roku 2003*

Raport

Fundacja Dzieci Niczyje: 03-926 Warszawa, ul. Walecznych 59,
tel. (48 22) 616 02 68, fax (48 22) 616 03 14, e-mail: fdn@fdn.pl, www.fdn.pl
konto: BPH PBK S.A. O/W-wa 78 10600076 00004010 40204696

Spis

Spis treści

Misja Fundacji Dzieci Niczyje	4
Historia Fundacji	5
Działalność Fundacji w 2003 roku	8
Placówki Pomocy Dziecku i Rodzinie	8
- Centrum Dziecka i Rodziny	8
- Centrum Pomocy Dzieciom "Mazowiecka"	9
Dziecko pod Parasolem Prawa	11
Program wydawniczy	12
Program szkoleniowy	13
IX Europejska Konferencja ISPCAN	14
Program badawczy	16
Program konsultacyjny dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej	17
Program stażowy	18
Program internetowy	18
Konkurs prac magisterskich	19
Plany na rok 2004	20
Raport finansowy	21

Ludzie

zarząd
rada
komitet honorowy
zespół fundacji

Zarząd Fundacji:

Mirosława Kątna
Irena Kornatowska (prezes)
Alina Margolis
Monika Sajkowska
Michał Szymańczak

Rada Fundacji:

Elżbieta Czyż
Waldemar Dziki
s. Maria Hlond
Hanna Folga - Koślacz (przewodnicząca)
Bibiana Mossakowska
Aldona Sito
Jolanta Szymańczak

Komitet Honorowy:

Marek Edelman
Agnieszka Holland
Tamara Kołakowska
Abbe Pierre
Andrzej Wajda

Zespół Fundacji Dzieci Niczyje:

Biurow Fundacji: Maria Keller-Hamela (dyrektor ds. współpracy z zagranicą), Dorota Kordykiewicz, Agnieszka Morawska, Anna Ossowska, dr Monika Sajkowska (dyrektor Fundacji), Konrad Wiśniewski, Łukasz Wojtasik, Anna Wyrzykowska.

Centrum Pomocy Dzieciom „Mazowiecka”: Alicja Budzyńska, Beata Pawlak-Jordan, Małgorzata Szulik, Magdalena Zawadzka, Jolanta Zmarzlik,
Rejestracja: Maria Szczypińska, Dominika Modzelewska

Centrum Dziecka i Rodziny: Beata Ciejka, Katarzyna Fenik, Małgorzata Gontarek, Mirosława Gorgol-Bujalska, Renata Kałucka, Kamila Keller.
Rejestracja: Justyna Burczak, Anna Wyrzykowska.

Konsultanci: dr Irena Kornatowska, dr Joanna Krzyżanowska-Zbucka, Justyna Podlewska, Jarosław Polanowski.

Misja

misja fundacji dzieci niczyje

Fundacja Dzieci Niczyje jest organizacją pozarządową o charakterze non-profit zajmującą się szeroko rozumianą pomocą dzieciom krzywdzonym, ich rodzinom i opiekunom.

Działalność Fundacji Dzieci Niczyje adresowana jest do dzieci maltretowanych fizycznie, psychicznie, wykorzystywanych seksualnie oraz zaniedbywanych, do ich rodziców i opiekunów, jak również do osób stykających się w pracy zawodowej z przypadkami krzywdzenia dzieci.

Naszym podstawowym celem jest wypracowanie systemu pomocy dzieciom krzywdzonym, integrującego działania instytucji państwowych, samorządowych oraz pozarządowych pracujących na rzecz dzieci na danym terenie.

Swoją działalność prowadzimy poprzez udzielanie doraźnej i długofalowej pomocy ofiarom krzywdzenia oraz ich opiekunom. Prowadzimy również doradztwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla osób stykających się z przypadkami dzieci krzywdzonych. Organizujemy specjalistyczne szkolenia z zakresu problematyki dziecka krzywdzonego dla różnych grup profesjonalnych oraz zespołów interdyscyplinarnych. Prowadzimy badania i analizy poszerzające wiedzę o problemie oraz stanowiące podstawę projektowanych działań.

Fundacja Dzieci Niczyje zrzesza zróżnicowanych światopoglądowo doświadczonych specjalistów z zakresu problematyki dziecka krzywdzonego przekonanych o konieczności niesienia pomocy dzieciom krzywdzonym i ich rodzinom ze względu na negatywne konsekwencje stosowania przemocy dla zdrowia, rozwoju i funkcjonowania społecznego każdej jednostki ludzkiej, jak również przekonanych o tym, że zawsze i wszędzie naszą moralną powinnością jest wspieranie osób słabszych, bezbronnych i zagubionych.

Historia

historia fundacji

W 1990 r. Medecins du Monde otworzyło w Warszawie misję Pomocy Inicjatywom Społecznym, za którą odpowiedzialna była Alina Margolis. Zainteresowała ona grupę profesjonalistów – lekarzy, pedagogów i psychologów podjęciem problematyki krzywdzenia dzieci. W roku 1991 grupa ta ukonstytuowała się jako Fundacja Dzieci Niczyje.

Za podstawowy cel Fundacji przyjęto wypracowanie systemu pomocy dzieciom krzywdzonym, integrującego działania instytucji państwowych, samorządowych oraz pozarządowych pracujących na rzecz dzieci na danym terenie.

Zamiar zajęcia się szeroko rozumianym problemem krzywdzenia dzieci w czasie, gdy Fundacja powstała, wymagał zdiagnozowania tak realnej skali problemu, jak i stanu społecznej świadomości i wiedzy z nim związanej.

Przeprowadzono w tym celu badania, które wykazały, iż problem przemocy fizycznej, zaniedbywania, krzywdzenia emocjonalnego i wykorzystywania seksualnego dzieci występuje, ale jego znaczenie często jest marginalizowane przez osoby pracujące z dziećmi, a kompetencje profesjonalistów w zakresie identyfikacji problemu oraz podejmowania interwencji są niewielkie. Wnioski wynikające z tych badań wyznaczyły kierunki działania Fundacji w początkowym okresie jej funkcjonowania.

Pierwszym z wytyczonych celów stało się **uwrażliwienie społeczeństwa, a w szczególności osób pracujących z dziećmi, na problem krzywdzenia dzieci.** Oznaczało to podjęcie kampanii propagandowo-informacyjnej na temat: praw dziecka, konieczności reagowania każdego, kto wie o krzywdzie dziecka oraz wiedzy nt. możliwości interwencji w takich przypadkach. Równoległe od 1993 r. Fundacja rozpoczęła realizację programu wydawniczego, w ramach którego powstało i nadal powstaje wiele książek, poradników, broszur i ulotek adresowanych do profesjonalistów, rodziców i dzieci.

Drugim celem działalności Fundacji było **podniesienie kompetencji osób pracujących z dziećmi w zakresie diagnozy i interwencji w przypadkach krzywdzenia dzieci.** Cel ten realizowany był poprzez działalność szkoleniową adresowaną do pedagogów szkolnych i przedszkolnych, lekarzy i pielęgniarek, pracowników socjalnych, pracowników wymiaru sprawiedliwości i policjantów.

Szkolenia w dalszym ciągu są ważnym elementem działalności Fundacji. W czasie ponad dziesięcioletniej działalności szkoleniowej **w szkoleniach udział wzięło kilkanaście tysięcy profesjonalistów z całej Polski.**

W roku 1995, we współpracy z Medecins du Monde, Fundacja powołała dwie specjalistyczne placówki dla dzieci krzywdzonych i ich rodzin: **Centrum Dziecka i Rodziny** na terenie gminy Warszawa – Centrum i **Środowiskowy Ośrodek Pomocy Dziecku i Rodzinie „Pociecha”** na terenie gminy Warszawa – Białoleka.

W roku 1997 Fundacja przystąpiła do programu **„Dziecko krzywdzone”** Fundacji „Open Society Institute” /OSI/. W Polsce program ten koordynowała Fundacja im. Stefana Batorego. Jego celem była inspiracja i pomoc dla zespołów z krajów Europy Wschodniej realizujących projekty pomocy dzieciom krzywdzonym.

W ramach programu Fundacja Dzieci Niczyje zorganizowała dwie międzynarodowe konferencje. Pierwszą dla ginekologów: **„Seksualne wykorzystywanie dzieci – diagnoza i leczenie”** (1999 r.), drugą dla pracowników socjalnych: **„Dziecko krzywdzone – praca socjalna z rodziną”** (2000 r.).

W roku 2000 Fundację odwiedził **George Soros** – założyciel Fundacji OSI. Program „Dziecko krzywdzone” oficjalnie zakończył się w roku 2001, jednak współpraca organizacji w nim uczestniczących jest kontynuowana w ramach prowadzonego przez FDN projektu internetowego **„Child Abuse and Neglect in Eastern Europe”** (www.canee.net).

W roku 2001 Fundacja, we współpracy z Państwową Agencją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pogotowiem „Niebieska Linia” i agencją reklamową Mc Cann Erickson Polska, zorganizowała ogólnopolską kampanię **„Dzieciństwo bez przemocy”**. Przy okazji prowadzonej kampanii społecznej Fundacja wraz z OBOP przygotowała i przeprowadziła pierwsze ogólnopolskie badania opinii społecznej w pełni poświęcone problematyce krzywdzenia dzieci.

We wrześniu 2001 roku Fundacja rozpoczęła realizację programu **„Dziecko pod parasolem prawa”**, mającego na celu poprawę sytuacji dzieci uczestniczących w procedurach prawnych – przesłuchiwanym przez policję lub prokuraturę, zeznających przed sądem. W ramach programu na terenie całej Polski organizowano konferencje oraz szkolenia dla pracowników instytucji wymiaru sprawiedliwości, policji i innych profesjonalistów.

W roku 2002 ukazał się pierwszy numer wydawanego przez Fundację kwartalnika poświęconego problematyce krzywdzenia dzieci **„Dziecko krzywdzone – teoria, badania, praktyka”**.

W tym samym roku Fundacja włączyła się w realizowaną przez telewizję TVN kampanię społeczną **„Zły dotyk”**.

Rok 2002 był ostatnim rokiem misji Medecins du Monde w Polsce. Uroczyste zakończenie przeszło dziesięcioletniej współpracy MDM z Fundacją Dzieci Niczyje odbyło się w Pałacu Kultury i Nauki. Patronat nad uroczystością objął Prezydent m.st. Warszawy.

W grudniu 2002 roku podczas nieoficjalnej wizyty w Polsce Fundację odwiedziła żona premiera Wielkiej Brytanii – **Cherie Blair**.

W maju 2003 roku Fundacja Dzieci Niczyje otworzyła w centrum Warszawy nowy ośrodek – **Centrum Pomocy Dzieciom „Mazowiecka”**. Placówka wyposażona została w nowoczesny sprzęt do przesłuchań dziecięcych, salę umożliwiającą organizowanie sesji sądowych, pokoje terapeutyczne i salę konferencyjną. W tym samym roku działalność zakończył fundacyjny ośrodek w Białogórze. Jego podopieczni przeszli pod opiekę działającego w tym samym miejscu ośrodka TPD, a jego pracownicy zatrudnieni zostali w pozostałych placówkach Fundacji.

W sierpniu 2003 roku odbyła się w Warszawie organizowana przez Fundację Dzieci Niczyje **IX Europejska Konferencja ISPCAN**. W warsztatach i wykładach udział wzięło blisko 700 osób z 70 krajów. Konferencję patronatem objęła **Jolanta Kwaśniewska**.

Za swoją działalność Fundacja Dzieci Niczyje wyróżniona została licznymi nagrodami. Do najważniejszych należą:

- Nagroda w konkursie dla polskich organizacji pozarządowych Fundacji im. Stefana Batorego i Bankers Trust. (1999)
- „Złoty Telefon” – honorowa odznaka Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. (1999)
- Wyróżnienie w III edycji konkursu Pro Publico Bono. (2001)
- Nagroda Prezydenta m.st. Warszawy. (2001)
- „Serce Dzieciom” – nagroda władz warszawskiej dzielnicy Praga Południe. (2002)

2003 działalność fundacji w 2003 roku

Placówki pomocy dziecku i rodzinie

Fundacja Dzieci Niczyje prowadzi w Warszawie dwie placówki świadczące pomoc dzieciom krzywdzonym i ich rodzinom: Centrum Dziecka i Rodziny oraz otwarte w marcu 2003 roku Centrum Pomocy Dzieciom "Mazowiecka".

Centrum Dziecka i Rodziny

03-926 Warszawa, ul. Walecznych 59
tel. (22) 616-02-68

koordynator programu – *Katarzyna Fenik*

Centrum Dziecka i Rodziny powstało w 1996 roku dzięki pomocy merytorycznej i funduszom francuskiej organizacji Medecins du Monde – Lekarze Świata oraz dzięki ofercie lokalowej Ośrodka Pomocy Społecznej dzielnicy Warszawa Praga-Południe.

Centrum świadczy specjalistyczne usługi dla dzieci krzywdzonych, ich rodzin oraz profesjonalistów prowadzących przypadki krzywdzonych dzieci z terenu Warszawy. W roku 2003 do Centrum Dziecka i Rodziny zgłoszono 170 przypadków krzywdzenia dzieci. Pod opieką Centrum pozostało 88 dzieci – ofiar wykorzystywania seksualnego, 18 dzieci – ofiar przemocy fizycznej, 43 dzieci krzywdzonych emocjonalnie, 9 zaniedbywanych oraz 18 dzieci sprawiających trudności wychowawcze.

W 2003 roku do Centrum Dziecka i Rodziny zgłosiło się 242 rodziców w opiece długoterminowej pozostało 133 rodziców (117 kobiet i 16 mężczyzn).

W 2003 roku w Centrum Dziecka i Rodziny przeprowadzono:

- 644 spotkania terapeutyczno-diagnostyczne z dziećmi
- 854 spotkania z rodzicami lub innymi członkami rodziny
- 161 konsultacji dla profesjonalistów

Działalność Centrum Dziecka i Rodziny finansowana była przez:

- Urząd m.st. Warszawy
- Urząd Dzielnicy Praga - Południe m.st. Warszawy
- Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Mazowiecki Urząd Wojewódzki

Centrum Pomocy Dzieciom „Mazowiecka”

00-048 Warszawa, ul. Mazowiecka 12/25
tel. (22) 826 88 62

koordynator programu - *Jolanta Zmarzlik*

Centrum Pomocy Dzieciom „Mazowiecka”, powołane przez Fundację Dzieci Niczyje w marcu 2003 roku, to specjalistyczna placówka, której zadaniem jest stosowanie i upowszechnianie nowatorskich w Polsce metod postępowania w przypadkach przestępstw wobec dzieci.

Centrum działa we współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości, Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji i podległymi im instytucjami na terenie m.st. Warszawy. Wypełnia lukę w systemie instytucji wymiaru sprawiedliwości oferując przyjazne dziecku miejsce, gdzie odbywają się przesłuchania prokuratorskie i policyjne oraz rozprawy sądowe. Ponadto w Centrum podejmowane są interwencje kryzysowe w przypadkach przestępstw wobec dzieci, w szczególności wykorzystywania seksualnego i przemocy; dzieciom i członkom ich rodzin oferowana jest bezpłatna pomoc psychologiczna i prawna (konsultacje, terapia, grupy wsparcia).

W Centrum organizowane są liczne szkolenia oraz superwizje dla osób pracujących z dziećmi krzywdzonymi. Regularnie odbywają się spotkania „Klubu biegłego”, które mają na celu podniesienie kwalifikacji biegłych sądowych w zakresie problematyki krzywdzenia dzieci.

W roku 2003 w Centrum „Mazowiecka” przeprowadzono:

- 620 spotkań terapeutyczno-diagnostycznych z dziećmi
- 611 konsultacji psychologicznych dla rodziców lub innych członków rodzin
- 158 konsultacji prawnych
- 99 konsultacji psychiatrycznych
- 618 konsultacji dla profesjonalistów
- 24 badania sądowe
- 49 przesłuchań dzieci (32 przesłuchania prokuratorskie)
- 6 spotkań „Klubu biegłego”

Działalność Centrum „Mazowiecka” finansowana była przez:

- Urząd m.st. Warszawy
- Fundacja Rufforda
- Unia Europejska - program Phare
- Fundacja im. S.Batorego

Uroczyste otwarcie Centrum Pomocy Dzieciom „Mazowiecka” (25.03.2003)

23 marca 2003 roku, po półrocznym remoncie lokalu przy ulicy Mazowieckiej 12 w Warszawie uroczystie otworzyliśmy nowy ośrodek Fundacji Dzieci Niczyje: Centrum Pomocy Dzieciom "Mazowiecka".

W uroczystości udział wzięli przedstawiciele Komendy Głównej Policji, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, organizacji pozarządowych i instytucji biorących udział w procesie pomocy dzieciom - ofiarom przestępstw. Zaproszenie do udziału w uroczystości przyjęli również przedstawiciele sponsorów, m.in. członkowie działającego przy Ambasadzie Brytyjskiej klubu "Pink Elephant"

W spotkaniu uczestniczył Ambasador Wielkiej Brytanii, Michael Pakenham, wraz z małżonką. Omówił on podstawy brytyjskiego system pomocy dzieciom krzywdzonym oraz przedstawił dotychczasową współpracę Ambasady z Fundacją Dzieci Niczyje.

Po części oficjalnej spotkania dr Irena Kornatowska, prezes Fundacji, zaprosiła gości na okolicznościowy tort.

Przedstawiciele Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) z rodziną misiów Parpusiaków.

Ambasador Wielkiej Brytanii Michael Pakenham z małżonką rozmawiają z Moniką Sajakowską - dyrektorką Fundacji Dzieci Niczyje

Pokój przesłuchań przyjazny dzieciom i pokój do pracy terapeutycznej z małymi dziećmi

Remont i wyposażenie Centrum "Mazowiecka" sfinansowano dzięki:

- Co-operating Netherlands Foundations for Central and Eastern Europe
- Pink Elephant Club - Ambasada Brytyjska
- Telewizja TVN
- oraz Fundacja TVN, IKEA, Oknoplast Kraków, Dusel, Dercorn, Katro, Folplex

Dziecko

dziecko pod parasolem prawa

Program "Dziecko pod Parasolem Prawa" ma na celu podniesienie kompetencji pracowników instytucji wymiaru sprawiedliwości i policji w zakresie ochrony dzieci - ofiar przestępstw w trakcie trwania interwencji prawnej oraz promowanie idei przyjaznych pokoi przesłuchań dla dzieci. W ramach programu Fundacja Dzieci Niczyje, wraz z lokalnymi partnerami organizuje wojewódzkie konferencje i szkolenia poświęcone problematyce dziecka jako ofiary przestępstwa.

Program objęty jest patronatem Ministra Sprawiedliwości i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W roku 2003, w ramach programu "Dziecko pod Parasolem Prawa" przeprowadzono w województwach małopolskim i warmińsko - mazurskim konferencje i szkolenia, w których łącznie udział wzięło ok. 200 osób.

W ramach szkoleń i konferencji dystrybuowano wydawnictwa Fundacji - książki "Dziecko pod parasolem prawa", "Przesłuchanie i diagnoza małego dziecka", "Idę do sądu" oraz materiały przygotowane przez lokalnych partnerów.

Realizacja Programu Dziecko pod Parasolem Prawa w latach 2002-2003.

Program finansowany był przez:

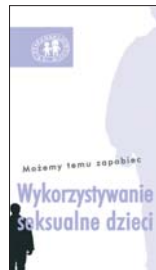
- Know-How Fund Ambasady Brytyjskiej
- Program "Obywatel i Prawo" Instytutu Spraw Publicznych ze środków Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności

Program wydawniczy

Działalność wydawniczą Fundacja prowadzi jest od 1993 roku. Wśród fundacyjnych publikacji znajdują się poradniki dla profesjonalistów pracujących z dziećmi, materiały edukacyjne dla dzieci i rodziców, plakaty, ulotki itp. W roku 2003 nakładem Fundacji ukazały się cztery broszury dotyczące różnych aspektów problemu krzywdzenia dzieci:

„Gdy dziecko jest świadkiem w sądzie” – wydawnictwo zawierające rady dla rodziców, opiekunów oraz innych osób towarzyszących dzieciom, które składają w sądzie zeznania w charakterze świadków.

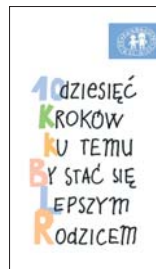

„Wykorzystywanie seksualne dzieci. Możemy temu zapobiec.” – broszura adresowana do rodziców i opiekunów, w przystępny sposób opisująca czym jest wykorzystywanie seksualne dzieci, jakie są jego symptomy i jak interweniować, gdy zachodzi podejrzenie, że dziecko jest ofiarą wykorzystywania seksualnego.

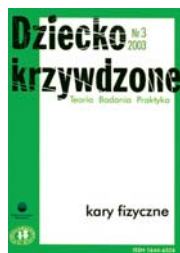
„Prawa ofiar przestępstw – standardy europejskie” – wydawnictwo adresowane zarówno do instytucji i organizacji pracujących z ofiarami przestępstw, jak i do samych ofiar.

Charakteryzuje ono międzynarodowe i krajowe prawodawstwo dotyczące ofiar przestępstw i zmiany, które dokonują się w tym obszarze.

„10 kroków ku temu by stać się lepszym rodzicem” – broszura adresowana do rodziców zawierająca rady dotyczące wychowywania dzieci bez używania przemocy.

W roku 2003 ukazały się również kolejne (2-5) numery kwartalnika Fundacji Dzieci Niczyje „Dziecko krzywdzone – teoria, badania, praktyka”.

Program wydawniczy finansowany był przez:

- Unicef
- Fundacja J&S Pro Bono Poloniae
- Bernard van Leer Foundation
- Urząd m. st. Warszawy
- Unia Europejska - program "Phare"

Program

program szkoleniowy

Ważny nurt w działalności Fundacji stanowią organizacja i prowadzenie szkoleń oraz konferencji dotyczących problematyki krzywdzenia dzieci dla różnych grup profesjonalistów.

W marcu 2003 roku zakończyła się kolejna edycja 12-miesięcznego kursu dla psychologów i pedagogów - **Studium metod pracy z dziećmi – ofiarami przemocy seksualnej, ich rodzinami i opiekunami**. Uczestniczyło w nim **18 osób** z różnych miast Polski.

W roku 2003 Fundacja kontynuowała współpracę z **Centrum Szkolenia Policji w Legionowie**. W ramach programu „Przemoc wobec dziecka” przeszkolonych zostało **189 policjantów** – specjalistów ds. nieletnich. Podczas dziesięciu 30-godzinnych szkoleń policjanci uczyli się m. in. jak przesłuchiwać dzieci - ofiary przestępstw.

Fundacja organizowała również szkolenia z zakresu **Treningu Zastępowania Agresji /TZA/** – metody pracy z młodzieżą opracowanej na podstawie Aggression Replacement Training /ART/ Pełny kurs TZA w roku 2003 ukończyło **196 pracowników placówek wychowawczo-opiekuńczych**.

W konferencjach i towarzyszących im warsztatach, odbywających się w ramach programu Fundacji **Dziecko pod Parasolem Prawa**, udział wzięło ok. **200 osób** z województw małopolskiego i warmińsko-mazurskiego.

W ramach **II etapu kampanii społecznej „Zły Dotyk”** Fundacja przeprowadziła serię warsztatów dotyczących diagnozowania oraz organizacji pomocy dzieciom wykorzystywanym seksualnie i ich rodzinom. W zajęciach przeszkolono 155 pracowników Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie z całej Polski.

W pozostałych szkoleniach, prowadzonych w 2003 roku przez trenerów Fundacji dla różnych grup profesjonalistów (m. in. psychologów, nauczycieli, pediatrów, kuratorów sądowych) udział wzięło blisko **600 osób**. Zajęcia dotyczyły **diagnozy i terapii dzieci krzywdzonych oraz interdyscyplinarnego systemu pomocy dzieciom krzywdzonym i ich rodzinom**.

W sierpniu 2003 roku Fundacja Dzieci Niczyje zorganizowała **IX Europejską Konferencję ISPCAN**.

Łącznie we wszystkich szkoleniach Fundacji Dzieci Niczyje w ciągu 2003 roku uczestniczyło ponad 2000 osób.

Program szkoleniowy sfinansowany był przez:

- Fundacja J&S Pro Bono Poloniae
- Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej
- TVN
- UNHCR

ISPCAN

IX europejska konferencja ISPCAN nt. krzywdzenia i zaniedbywania dzieci Warszawa, 29-31 sierpnia 2003 r.

W dniach 29-31 sierpnia 2003 r., w hotelu Sheraton w Warszawie, odbyła się IX Europejska Konferencja ISPCAN (International Society for Prevention of Child Abuse and Neglect) poświęcona problematyce dziecka krzywdzonego. Konferencję zorganizowała Fundacja Dzieci Niczyje we współpracy z ISPCAN – międzynarodowym stowarzyszeniem, którego celem jest pogłębianie świadomości społecznej oraz wiedzy na temat problemu krzywdzenia dzieci oraz pomoc organizacjom działającym na rzecz dzieci krzywdzonych na całym świecie.

Honorowy patronat nad konferencją objęła Jolanta Kwaśniewska. Ponadto wydarzeniu patronowały: Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Zdrowia.

Prezydentem IX Konferencji ISPCAN została Maria Keller-Hamela, psycholog, dyrektor ds. współpracy zagranicznej Fundacji Dzieci Niczyje. Nad programem naukowym konferencji pracował Komitet Naukowy pod kierownictwem prof. Kevina Browne'a z Uniwersytetu Birmingham i dr Moniki Sajakowskiej z Uniwersytetu Warszawskiego – socjologa i dyrektora FDN.

Konferencja zgromadziła ok. 700 uczestników z 72 krajów, głównie Europy Zachodniej i Wschodniej, ale również z Azji Centralnej, Ameryki, Afryki i Australii. Uczestnikami byli specjaliści z różnych dziedzin zajmujący się problemem krzywdzenia dzieci: psychologowie, pedagodzy, socjolodzy, pracownicy wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, pracownicy socjalni.

Lokalizacja konferencji w Warszawie stworzyła profesjonalistom z Polski i pozostałych krajów regionu wschodnioeuropejskiego unikalną okazję do wymiany doświadczeń oraz prezentacji najnowszych ustaleń empirycznych i teoretycznych dotyczących zjawiska krzywdzenia dzieci, a także ich zastosowania w praktyce.

Program naukowy konferencji obejmował różnorodne zagadnienia, m. in.: współczesne wyzwania dla polityki społecznej dotyczące ochrony dzieci przed krzywdzeniem, profilaktykę krzywdzenia dzieci, prawne aspekty tego zjawiska, formy pomocy dzieciom krzywdzonym i ich rodzinom, diagnozę medyczną, interwencję, leczenie. W konferencyjnych wystąpieniach poruszano też zagadnienia związane z problemami często współwystępującymi z krzywdzeniem dzieci, takimi jak: przemoc małżeńską, rówieśniczą, alkoholizm, ubóstwo, niepełnosprawność. Mówiono również o współczesnych zagrożeniach: pornografii i prostytucji dziecięcej oraz niebezpieczeństwach, na jakie narażone są dzieci korzystające z Internetu.

Promoting
Interdisciplinary Approaches
to Child Protection
August 29-31 2003,
Warsaw, Poland

IXth ISPCAN Regional European Conference on Child Abuse and Neglect

Uzupełnieniem programu naukowego był, zorganizowany drugiego dnia obrad, światowy przegląd kampanii społecznych na rzecz zapobiegania krzywdzeniu dzieci.

Konferencji ISPCAN w Warszawie towarzyszyły także inne wydarzenia. W dniach 27-28 sierpnia odbyło się szkolenie dla profesjonalistów z Europy Środkowo-Wschodniej (zorganizowane przy pomocy finansowej m. in. Fundacji im. S. Batorego, WHO, UNICEF). Na szkolenie poświęcone diagnozie, prewencji i pomocy psychologicznej w sytuacjach wykorzystywania seksualnego dzieci składały się wykłady oraz dyskusje nt specyfiki tego zjawiska w Europie.

Uczestnicy konferencji odwiedzili też fundacyjne Centrum Pomocy Dzieciom „Mazowiecka”.

Sesja plenarna w pierwszym dniu konferencji

Jolanta Kwaśniewska i Maria Keller-Hamela podczas uroczystej sesji otwierającej

Stoisko wystawowe Fundacji Dzieci Niczyje

Bankiet na Politechnice Warszawskiej

Program

program badawczy

Głównym celem programów badawczych realizowanych przez Fundację jest diagnoza skali i charakteru zjawiska krzywdzenia dzieci oraz postaw społecznych wobec tego problemu.

Od grudnia 2002 roku Fundacja prowadziła pierwsze w Polsce badania dotyczące niebezpiecznych zachowań dzieci w Internecie i zagrożeń związanych z działalnością pedofilów oraz obecnością w Sieci treści pornograficznych – „**Pedofilia i pornografia w Internecie – zagrożenia dla dzieci**”. Formularz ankiety dostępny był w Internecie, za pośrednictwem wybranych serwisów WWW dla dzieci i młodzieży, przez 5 miesięcy, od grudnia 2002 do kwietnia 2003. W sierpniu 2003 opublikowany został raport z badań.

Realizację badań wsparły serwisy:

- BRAVO /www.bravo.pl/
- JUNIOR /www.junior.reporter.pl/
- Centrum Edukacji Obywatelskiej /www.ceo.org.pl/
- DZIECI BEST /www.dzieci.best.pl/
- INTERIA /www.interia.pl/

W lipcu 2003 r. opublikowany został raport z badań „**Problem wykorzystywania seksualnego dzieci w przekazach prasowych 2001-2002**” realizowanych przez Fundację Dzieci Niczyje wspólnie z Instytutem Stosowanych Nauk Społecznych UW. Celem prowadzonych badań był opis sposobu prezentowania problemu wykorzystywania seksualnego dzieci w polskiej prasie.

Ponadto w roku 2003 Fundacja, w ramach **Programu Daphne**, realizowała badania dotyczące sytuacji dzieci poniżej 3 roku życia, przebywających w instytucjach opiekuńczych. W tym międzynarodowym projekcie - koordynowanym przez Uniwersytet w Birmingham, oprócz Polski uczestniczą także Dania, Francja, Grecja, Rumunia, Słowacja, Turcja, Węgry oraz Wielka Brytania.

Program badawczy finansowany był przez:

- Regionalne Biuro UNICEF (Genewa)
- Unia Europejska – program „Daphne”

Program

program konsultacyjny dla krajów europy środkowo-wschodniej

koordynator programu – *Maria Keller-Hamela*

W latach 1995 -2002 Fundacja Dzieci Niczyje uczestniczyła w programie konsultacyjnym Open Society Institute /OSI/ z zakresu problematyki krzywdzenia dzieci dla profesjonalistów z krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

Po zakończeniu programu OSI powierzyło Fundacji zorganizowanie i koordynację projektu internetowego umożliwiającego kontynuację współpracy pomiędzy organizacjami wschodnioeuropejskimi, które zajmują się problematyką krzywdzenia dzieci. Projekt pod nazwą **CANEE** /Child Abuse and Neglect in Eastern Europe/ - opublikowany został pod adresem www.canee.net.

W roku 2003 Fundacja aktywnie współpracowała z organizacjami zrzeszonymi w projekcie CANEE i publikowała na stronach serwisu informacje dotyczące ich działalności.

Ponadto, w sierpniu 2003 roku, Fundacja Dzieci Niczyje zorganizowała w Warszawie dwudniowe szkolenie dla ponad 100 przedstawicieli organizacji działających na rzecz dzieci krzywdzonych w krajach Europy Środkowo - Wschodniej. Warsztaty te poprzedzały IX Europejską Konferencję ISPCAN 2003.

Podczas konferencji Fundacja zorganizowała spotkanie reprezentantów organizacji wschodnioeuropejskich w celu omówienia możliwości współpracy w ramach planowanych przez Fundację Dzieci Niczyje nowych międzynarodowych projektów.

Dyskusję na temat przyszłej współpracy kontynuowano na koordynowanym przez Fundację spotkaniu w siedzibie Centrum Wspierania Dzieci, na Litwie, w Wilnie. Wzieli w nim udział reprezentanci organizacji z Litwy, Łotwy, Bułgarii, Białorusi, Macedonii i Mołdawii i Polski.

Program finansowany był przez:

- Fundacja im. Stefana Batorego
- ISPCAN
- Oak Foundation

Program

program stażowy

koordynator programu - *Małgorzata Szulik*

W działaniach Fundacji czynnie uczestniczy grupa stażystów – studentów kierunków psychologicznych i pedagogicznych. Są oni objęci dwuletnim programem szkoleniowym i treningowym organizowanym wspólnie przez FDN, Stowarzyszenie OPTA, Poradnię MOP, Towarzystwo Pomocy Młodzieży i Stowarzyszenie Bliżej Dziecka. Na program stażu składa się: 400 godzin warsztatów, 400 godzin praktyk i 200 godzin superwizji.

W 2003 roku stażyści kontynuowali zajęcia realizowane od listopada 2001 roku. Troje z nich odbywało praktyki w fundacyjnym Centrum „Mazowiecka”.

W roku 2003 Fundacja Dzieci Niczyje przyjmowała też na krótsze staże studentów wydziałów pedagogiki, psychologii i resocjalizacji. Były one traktowane były przez uczelnie jako praktyki studenckie.

W pracach Fundacji udział biorą także wolontariusze, zajmujący się pracami organizacyjnymi, konsultacjami i pracą z klientami fundacyjnych ośrodków terapeutycznych.

Program

program internetowy

koordynator programu – *Łukasz Wojtasik*

Fundacja prowadzi serwis internetowy poświęcony problematyce krzywdzenia dzieci oraz działalności FDN – www.fdn.pl. W 2003 roku na stronie Fundacji odnotowano ponad 130 tys. odwiedzin.

Fundacja prowadzi również anglojęzyczny projekt internetowy Child Abuse and Neglect in Eastern Europe, adresowany do profesjonalistów z krajów Europy Wschodniej. Serwis www.canee.net zawiera informacje dotyczące zjawiska krzywdzenia dzieci w krajach Europy Wschodniej, prezentuje artykuły i wyniki badań, oraz umożliwia profesjonalistom z krajów objętych programem wymianę doświadczeń zawodowych. W roku 2003 adres www.canee.net odwiedziło ponad 150 tys. osób.

Jako organizator IX Europejskiej Konferencji ISPCAN Fundacja prowadziła też serwis informacyjny www.ispcan2003.info zawierający m. in informacje o programie i warunkach uczestnictwa w konferencji.

W grudniu 2003 roku Fundacja opublikowała stronę poświęconą planowanej na rok 2004 kampanii społecznej dotyczącej bezpieczeństwa dzieci korzystających z Internetu „Dziecko w sieci” (www.dzieckowsieci.pl).

Program internetowy finansowały:

- Internet Art
- Open Society Institute

Konkurs

konkurs prac magisterskich

Fundacja zorganizowała VI edycję konkursu na najlepszą pracę magisterską dotyczącą problematyki krzywdzenia dzieci.

Do konkursu zgłoszono 9 prac. Decyzją komisji konkursowej w składzie: prof. Barbara Fatyga (Instytut Stosowanych Nauk Społecznych UW), dr Monika Sajkowska (Fundacja Dzieci Niczyje, Instytut Stosowanych Nauk Społecznych UW), Jolanta Szymańczak (Biuro Studiów i Ekspertyz Sejmu RP):

I i II nagrody nie przyznano.

Wyróżnienia i nagrody w wysokości 500 PLN otrzymali:

- Honorata Stocka – za pracę *„Dzieciństwo młodych bezdomnych w Fundacji 'Barka'”*, pod kierunkiem prof. Marii Dudzikowej (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu),
- Ewelina Tureczek – za pracę *„Postawy rodzicielskie w percepcji dziecka krzywdzonego”*, pod kierunkiem prof. Janusza Kirenki (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie),
- Maja Bajczyk - za pracę *„Spostrzeganie siebie i innych ludzi przez dziecko krzywdzone”*, pod kierunkiem prof. Janusza Kirenki (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie),
- Milena Grochowska - za pracę *„Marzenia dzieci krzywdzonych i niekrzywdzonych w rodzinie w okresie średniego dzieciństwa”*, pod kierunkiem dr Ludwiki Wojciechowskiej (Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej w Warszawie).

Prace konkursowe zasiliły zbiory fundacyjnej biblioteki, gdzie udostępniane są profesjonalistom i innym osobom zainteresowanym problematyką krzywdzenia dzieci.

Plany

plany na rok 2004

W 2004 roku Fundacja Dzieci Niczyje planuje przeprowadzenie dwóch kampanii społecznych. Pierwsza – „Dziecko w Sieci” dotyczyć będzie bezpieczeństwa dzieci w Internecie i problemu wykorzystywania seksualnego dzieci w Sieci. Druga – „Dziecko – świadek szczególnej troski” poświęconą będzie kwestiom uczestnictwa dzieci w procedurach prawnych.

Pod nazwą „Dziecko – świadek szczególnej troski” realizowany będzie również nowy program Fundacji Dzieci Niczyje adresowany do profesjonalistów uczestniczących wraz z dziećmi w procedurach prawnych: policjantów, prokuratorów, kuratorów, sędziów i innych. W ramach programu zaplanowano m. in. liczne warsztaty i szkolenia, a także wydanie i dystrybucję materiałów szkoleniowych.

Ponadto w 2004 roku Fundacja kontynuować będzie realizację następujących programów:

- Centrum Dziecka i Rodziny
- Centrum Pomocy Dzieciom „Mazowiecka”
- Program Szkoleniowy
- Program konsultacyjny dla krajów Europy Środkowo – Wschodniej
- Program internetowy
- Program wydawniczy
- Program badawczy
- Konkurs prac magisterskich

Sprawozdanie finansowe

Środki pozyskane przez Fundację Dzieci Niczyje w 2003 roku
na działalność statutową

<u>Źródła finansowania</u>	<u>Kwota (PLN)</u>
Komitet Integracji Europejskiej	211 495
Urząd m.st. Warszawy	180 000
ISPCAN	177 637
Działalność gospodarcza (zysk)	116 320
Fundacja im.S. Batorego	73 740
Ambasada Brytyjska	56 428
Darowizny od firm	54 660
Fundacja J&S ProBono Poloniae	42 000
OAK Foundation	40 460
Regionalne Biuro UNICEF (Genewa)	37 625
Co-operating Netherlands Foundations for Central and Eastern Europe	29 800
Darowizny osób fizycznych	21 047
Mazowiecki Urząd Wojewódzki	17 000
PARPA	12 600
ILO Geneva	11 628
Polskie Wydawnictwa Profesjonalne	10 500
Inne	6 944
Odsetki bankowe	3 522
<hr/> Razem:	<hr/> 1 103 406

Środki wykorzystane

Realizacja celów statutowych	71%
Wydatki administracyjne	29%

Wsparcie rzeczowe:

Dercorn
Duse
Expostyl
Folplex
Fundacja Bank Żywności SOS
Fundacja TVN
IKEA
Internet Art
Katro

LU Polska
Oknoplast Kraków
PLL Lot
Redakcja "Dziecko"
Redakcja "Miś"
VA Strategic Communications
www.nadruki.pl
Zakład Poligraficzny BIS
Żywiec Zdrój S. A.